

ÅRSPLAN 2016 / 2017
FOLKEKIRKENS SKOLETJENESTE
FREDERIKSVÆRK PROVSTI

KONTAKT

I år byder skoletjenesten som sædvanlig på en blanding af gamle og nye projekter. Der vil fortsat være et stærkt fokus på bevægelse og religion. Derudover er vægten lagt på etik, myter, kirkehistorie og kristendommens grundbegreber.

Indskolingsprojektet *Hvad vil det sige at være menneske?* handler om at redde liv – i fysisk såvel som sjælelig og åndelig forstand med fokus på førstehjælp og næstekærlighed. Myteprojektet om Narcissus sætter spot på det at blive set eller overset og konsekvenserne af begge, når skuespiller Jesper La Cour fortæller myten på Tegners Museum. Mellemtrinnet får et sprogprojekt om helige og profane håndtegn – dem der kastes i kirken og dem, der kastes på gaden. Til udskoling udbydes et projekt om etiske og eksistentielle begreber i kunstneren Michael Kviums værker. Her skal eleverne arbejde med begreberne synd og frelse ud fra Luthers begreb om det indkrogede menneske.

Til mellemtrinnet udbydes også et kirkehistoriske projekt, *Helgi Danner*, der med udgangspunkt i Josefine Ottensens roman af samme navn sætter spot på kristendommens indførelse i Danmark. Dette bliver samtidig opvarmningen til det store landsdækkende reformationsprojekt i efteråret 2017.

Religionernes dag 2016 byder på bud på Gud, og i den anledning udbydes et sjovt og tankevækkende undervisningsprojekt til indskoling om gudsforestillinger og guddommelighed.

Folkekirkens Skoletjeneste flytter pr. 1.4 2016 kontor til Nordstjerneskolens Helsing.

God fornøjelse!

Mette Berndsen

Konsulent i Folkekirkens Skoletjeneste
i Halsnæs og Gribskov

Folkekirkens Skoletjeneste Frederiksværk Provsti
Nordstjerneskolens Helsing
Boagervej 26
3200 Helsing

Kontakt

Mette Berndsen
telefon: 2048 8188
e-mail: mette@fsfp.dk

1.-3. KL.

LYDSPOR – LEG MED LYD I BIBELSKE FORTÆLLINGER

Hvordan udtrykker orgelmusik følelser og stemninger? Hvad betyder lyd som medfortæller og lydspor til en histories knudepunkter eller passager af lys og mørke? Projektet indledes med et besøg i den lokale kirke, hvor eleverne sammen lytter sig ind i musikken og tolker, hvordan orglet kan skabe stemninger af glæde, sorg, melankoli og eufori. På skolen fordyber eleverne sig herefter i fem udvalgte bibelfortællinger, som alle beskæftiger sig med grundlæggende tilværelsesspørgsmål: Noa, Jonas, Moses, Maria-historien og Den lamme i Kapernaum.

Projektet sætter dermed fokus på sammenhænge mellem bibelfortællinger, tilværelsesspørgsmål og kirkens musikalske udtryk.

Til projektet er udviklet en IT-plattform, hvor eleverne online sampler deres egen musikfortælling af effektlyde og stumper af orgelmusik. Desuden indgår der i projektet en animationsfilm, der tematiserer de eksistentielle spørgsmål gennem musik og lyd. Lydspor udbydes af Landsnetværket af Folkekirkelige skoletjenester.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver/lydsang.
2. Animationsfilm.
3. Kirkebesøg med orgelmusik.
4. IT-plattform (login).

Fag: Kristendomskundskab, musik, dansk.

Periode: Januar-juni 2017.

Lektioner: 8-12.

Tilmelding: 1. september 2016.

BUD PÅ GUD

Det vrirler med forestillinger om, hvad eller hvem Gud er. Men, hvordan kan man overhovedet tale seriøst om det guddommelige i det 21. århundrede? Bud på Gud handler om at få eleverne til at arbejde med hvilke forestillinger, man kan gøre sig om Gud og det guddommelige: Nogle forestiller sig Gud som en gammel mand med skæg, andre forestiller sig Gud som en usynlig kraft.

Guds øje, 1700-tallet. Vartov Kirke. Foto: Vibeke Hein.

I projektet bliver eleverne præsenteret for 10 forskellige bud på Gud samt en række billeder af, hvordan man i kunsten har tolket og forsøgt at vise det guddommelige og de egenskaber, man gennem tider og i forskellige religioner har udstyret guden eller guderne med. I arbejdet med gudsforestillinger kommer man også ind på at tale om livet og livsværdier i bredere forstand. Den forestilling, man kan have om det hellige, fortæller i høj grad noget om ens tilgang til livet og dét, man finder værdifuldt.

Når man taler om, hvad eller hvem Gud er, kommer man også ind på spørgsmålet om, hvem man selv er, samt hvor vi som mennesker kommer fra, hvorfor vi bliver født og dør, og om der eksisterer noget/nogen, som er før eller større end os. Der kan ikke føres bevis for Guds eksistens. Derfor må man tale indirekte eller i billeder om Gud og det guddommelige. Det er præcis, hvad der sker i dette undervisningsprojekt. Projektet afsluttes med et produkt (silkemaling), hvor eleverne abstrakt eller konkret udtrykker deres forestillinger om det guddommelige eller den religiøse dimension i tilværelsen. Som inspiration til projektet kan man deltage i Religionernes dag, der handler om det guddommelige.

Se programmet på www.fsfp.dk

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Power point med billedmateriale.
3. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab, dansk, billedkunst.

Periode: September-oktober 2016.

Lektioner: 10-12.

Tilmelding: 1. september 2016.

Gerhardt Richter: Bebudelse, 1973.

HVAD VIL DET SIGE AT VÆRE MENNESKE?

Hvordan føles en følelse, hvor kommer den fra, og hvad kan den finde på?

I projektet skal eleverne, inspireret af Disneys filmsucces *Inderst inde* (2015), arbejde med de 5 grundfølelser: glæde, tristhed, frygt, vrede og afsky, der i filmen skiftes til at sidde i figurernes kontrolpanel og sætte dagsordenen for det, de siger og gør. I projektet skrælles mennesket billedligt talt som et løg, så eleverne både lærer om kød og blod, knogler og luftveje – om tanker og følelser, håb og drømme, ånd og ånde. Eleverne skal beskrive og forstå de fem følelser og deres måde at virke på inden i en selv og på andre. De skal lokalisere, hvor følelserne kan gemme sig og give sig til kende i kroppen, og de skal arbejde med, hvordan håndteringen af egne

følelser påvirker relationen til andre mennesker, samt hvad relationen mellem følelser og tro er.

Projektets etiske fokus tager afsæt i kristendommens budskab om næstekærlighed, ansvar og omsorg. Det overordnede formål er dermed at give eleverne handlingskompetence i forhold til mellemmenneskelige relationer.

Alle klasser tilbydes et kursus i førstehjælp (hvor de lærer at hjælpe og tilkalde hjælp) og et kirkebesøg, hvor kristendommens forståelse af næstekærligheden foldes ud. Hver elev laver undervejs i forløbet sin egen fagbog om menneskets fysiske, følelsesmæssige og åndelige lag – og bygger afslutningsvis sit eget indre landskab med personlighedssøer.

Illustration: Kamilla Kuhn, 2015.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver/fagbog.
2. Førstehjælpskursus.
3. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab, naturfag, dansk, billedkunst.

Periode: Januar-marts 2017.

Lektioner: ca. 15.

Tilmelding: 1. september 2016.

SET ELLER OVERSET

Jesper La Cour, 2015.

Narcissus-myten er fortællingen om den gudesmukke 16-årige dreng Narcissus, der er så forelsket i sin egen skønhed, at verden forsvinder omkring ham, så han til sidst fortaber sig i sit eget spejlbillede og dør. Helt modsat forholder det sig i den bibelske fortælling om Zakæus, hvor Jesus ser og anerkender tolderen Zakæus,

der er ekskluderet fra fællesskabet. De to fortællinger handler om liv og død, om fællesskab og isolation – om det at se eller blive set versus dét kun at have blik for sig selv og dermed overse andre.

Projektet handler om anerkendelsens vigtighed og forskellen på det ”indkrogede blik” og blikket for andre. Det overordnede formål med projektet er, at eleverne gennem arbejdet med fortællingerne får blik for de etiske problemstillinger, der er på spil i hverdagslige relationer samt det ansvar, der ifølge kristendommen følger med i forhold til det at været et menneske.

Projektet skydes i gang med skuespiller Jesper La Cour, der genskaber myten om Narcissus i det smukke og barske hedelandskab omkring Tegners Museum ved Dronningmølle. Efter forestillingen får eleverne en rundvisning på museet og bliver her indført i den græske mytologi samt hvilke almene sandheder de antikke myter formidler for os på tværs af tid. På skolen læser eleverne modfortællingen om Zakæus og arbejder med kristendommens begreber om indkrogethed og næstekærlighed samt det at se eller ikke se den anden. Forløbet afsluttes med en øvelse, hvor eleverne undersøger betingelserne for det at anerkende andre og selv blive anerkendt i deres egen hverdag.

Projektet indeholder:

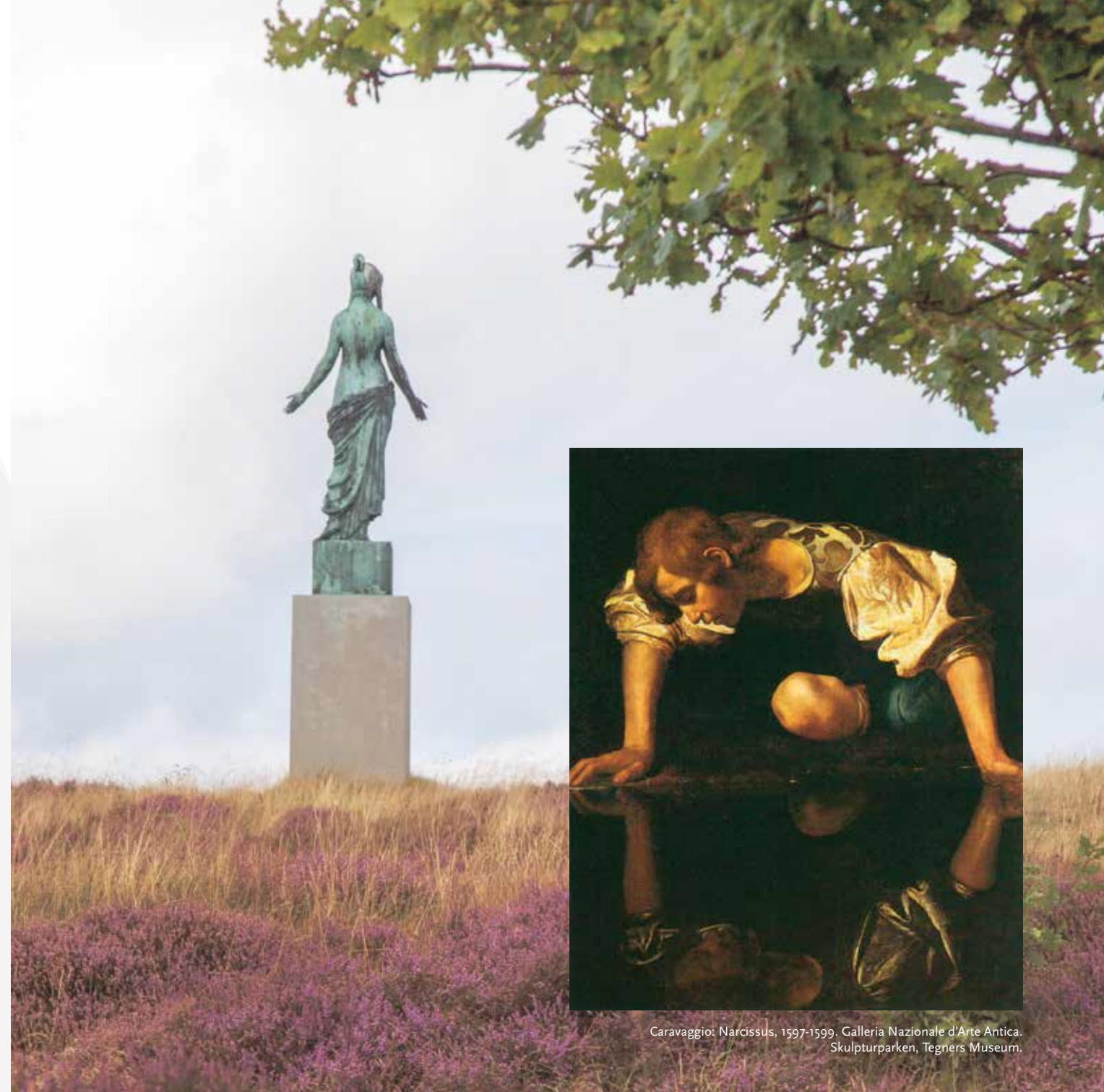
1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Teaterforestilling på Tegners Museum.

Fag: Kristendomskundskab, dansk, billedkunst.

Periode: Uge (34) 35-37.

Lektioner: 10-12.

Tilmelding: 1. juli 2016. (10 pladser).

Caravaggio: Narcissus, 1597-1599. Galleria Nazionale d'Arte Antica. Skulpturparken, Tegners Museum.

HÅNDTEGN

HÅNDENS SYMBOLSKE BETYDNING I KUNST, KULTUR OG RELIGION

Le Corbusier: Den åbne hånd, 1954. Tegning.

Mellem mennesker kastes et hav af håndtegn for de indviede. Det gælder både i kirken, hvor velsignelserne strømmer fra præstens håndflader – og på gaden, hvor unge hilser nært og familiært med hånddryggen eller på tværs af gaden med cool fingergestik.

På tværs af kulturer og religioner rummer hånden en mængde betydninger, ligesom hånden indstifter mening, socialitet og venskab eller markerer fjendskab. Som i det talte sprog er også håndens sprog kulturelt kodet, og det kræver dermed indsigt i en given kultur eller subkulturs koder at kunne aflæse håndtegn: Nogen knytter hænderne, når de bliver vrede, indebrændte eller truende – andre rækker den åbne hånd til hinanden, når de siger goddag eller hjælper en gammel dame ud ad bussen. Hånden kan hilse på Djævelen, pengefingeren kan fælde

dom, tommeltotten siger ”tiptop” og langefingeren ”fuck you!”. Sprogligt kan man ”komme i håndgemæng” eller slet og ret have ”hånden på hjertet”.

Projektet handler om håndens sprog og dens symbolske betydning som billede og bevægelse. Eleverne skal arbejde med håndtegn, som de kommer til udtryk i forskellige religioner og i hverdagen. De skal se på hånden som gudssymbol i udvalgte billeder, læse den tyske digter Rilkes novelle om Vorherres hænder, der kommer til at give slip på mennesket, og arbejde med

Le Corbusier: Den åbne hånd, 1956. Bronze. Museum Jorn.

Michelangelo: Adams skabelse, ca. 1511. Det Sixtinske Kapel, Rom.

Løgstrups pointe om, at vi som mennesker altid holder noget af den Andens liv i vores hænder.

Det er projektets formål, at eleverne kommer omkring håndens symbolik på tværs af religioner og får en

forståelse af håndsprogets hverdagslige retorik, etik og ritualisering. Hver elev afslutter forløbet med at fremstille en religionsfaglig håndbog over håndens religiøse og profane betydninger.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver/håndbog.
2. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab, dansk, billedkunst.

Periode: Februar-marts 2017.

Lektioner: 8-10.

Tilmelding: 1. september 2016.

HELGI DANER – DA DANERNE BLEV KRISTNE

Forfatteren Josefine Ottesens seneste historiske roman, Helgi Daner, er inspireret af sagnet om Holger Danske. Eleverne skal med afsæt i Helgi Daners spændende fortælling arbejde med centrale temaer og begreber, der afspejler historien og menneskene i tiden omkring kristendommens indførelse i Danmark.

Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester har i samarbejde med Josefine Ottesen udarbejdet en forkortet udgave af romanen på knap 100 sider, og tilmeldte klasser modtager et klassesæt af fortællingen. Arbejdet med bogen foregår ved at dele elevernes læsning op i otte afsnit. Efter hvert afsnit holdes et “break”, hvor der arbejdes med forskellige faglige temaer. Der arbejdes skiftevis med meddigtning ud fra en rollespilsmetode og med mere klassiske aktiviteter. Temaer fra både dansk, kristendomskundskab og historie indgår i arbejdet.

Efter arbejdet med romanen sættes der særligt fokus på kristendommens indførelse i Danmark.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Kirkebesøg.

Fag: Dansk, kristendomskundskab, historie.

Periode: Foråret 2017.

Lektioner: 15 timer.

Tilmelding: 1. september 2016.

KRISTENDOMMENS INDFØRELSE I DANMARK

Forfatteren Josefine Ottesen har gennem de seneste år skrevet en række historiske romaner fra tiden før, under og efter kristendommens indførelse i Danmark, senest romanen, Helgi Daner, der er inspireret af sagnet om Holger Danske.

På kurset fortæller Josefine Ottesen med fokus på Helgi Daner om baggrunden for de tre romaner, som alle kredser om fortællingens betydning for identitet – ikke blot de fortællinger, vi er omgivet af og spejler os i, men i høj grad også hvordan vi fortæller os selv frem i mødet med andre. Når vi erobrer vores egen fortælling, går vi fra at være “ingen” til at være “nogen.”

Forfatteren vil dele ud af sine egne erfaringer med at gøre børn til aktive historiefortællere, og i den forbindelse gennemgå en model, der kan anvendes af deltagerne i undervisningen.

Efterfølgende udfolder lektor ved HistorieLab, Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling Jens Aage Poulsen, hvordan kristendommen etablerede sig i Danmark. Dette vil være relateret til et projekt fra de folkekirkelige skoletjenester i Danmark og til de mål for elevernes læring, der er i folkeskolen.

Afslutningsvist præsenterer en medarbejder fra de folkekirkelige skoletjenester det undervisningsmateriale, som hører til projektet. Projektet retter sig mod 5.-6. klassetrin og involverer fagene dansk, religion og historie.

Illustration: Peter Stoltze, 2016.

Dato: Mandag 27. februar 2017 kl. 13-16.

Sted: CFU, Titangade 11, 2200 København N.

Tilmelding: www.ucc.dk/videreuddannelse.

MED RYGGEN TIL VERDEN ET PROJEKT OM SYND, EKSISTENS OG FRELSE

Michael Kvium: Blind Painting, 1991.

Kunstneren Michael Kvium kredser i sine malerier om den menneskelige eksistens og tilværelsens grundvilkår. Han portrætterer ofte sine figurer som nøgne, deforme, anonyme og androgyne skikkelser, der først og fremmest trækker menneskets vrangsider frem. Flere af Kviums værker indeholder blindetegnet – en gul farveflade med tre sorte pletter – der måske siger noget om eksistentiel

blindhed, om det at gå vild i tilværelsen eller om en medfødt evne til ikke at kunne se og handle rigtigt. Ikke at erkende sin egen dødelighed. Ikke at erkende egne fejl. Og ikke at kunne undgå noget af dette på trods af gentagende erfaringer. Det er denne indkrogede venden ryggen til verden, man inden for kristendommen betegner med begrebet synd. Det er ikke særlig moderne at have syndsbevidsthed i dag. Det er faktisk langt mere moderne at have en guddommelig tro på egne evner og bestræbelser.

Projektet lægger op til, at eleverne arbejder kropsligt og analytisk med de eksistentielle og etiske problematikker samt grundvilkår, der males frem i Kviums billeder. Gennem bodystorm, dramaøvelser og billedanalyse skal eleverne bl.a. arbejde sig ind i Kviums sorte billedunivers, kunne fremsætte en ”billeddiagnose” og sætte billederne i bevægelse frem mod mere konstruktive fortsættelser af billedets øjeblik – dvs. kroge det indkrogede ud. I forløbet skal eleverne desuden arbejde religionsfagligt med Luthers definition af mennesket som indkroget i sig selv (incurvatus in se) samt begreberne synd og frelse – frihed og ansvar.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Lærerkursus.

Fag: Kristendomskundskab, dansk, idræt.

Periode: Oktober-november 2016.

Lektioner: 10-12.

Tilmelding: 1. september 2016.

OBS: Tilmelding til Lærerkursus: 24. juni 2016.

PROJEKTETS FORMÅL

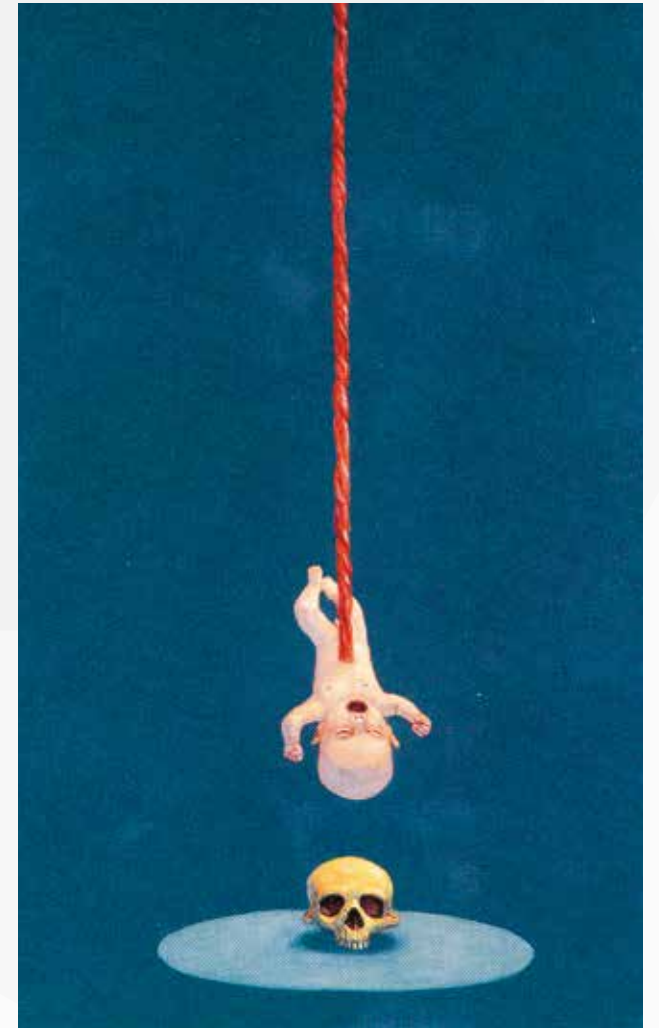
Det er projektets formål, at eleverne gennem en bevægelsesorienteret, billedanalytisk og filosofisk tilgang til begreberne kan forholde sig til fordele og ulemper ved hhv. syndsbevidsthed og en guddommelig tro på sig selv og sammenligne disse forskellige måder at leve livet på.

LÆRERKURSUS

Som inspiration til den bevægelsesorienterede tilgang til religionsfaget udbydes et lokalt lærerkursus med skoleleder Morten Andersson (Oure), der har en særlig interesse for såvel bevægelse i undervisningen som Kviums billedunivers. Kurset giver en bred inspiration til koblingen mellem religion og bevægelse (med fokus på bevægelens betydning for de faglige pointer) og fungerer samtidig som konkret forberedelse til undervisningsforløbet Med Ryggen til verden.

Dato: Torsdag 27. oktober 2016 (uge43) kl. 13-16.

Sted: Annonceres på www.fsfp.dk i løbet af april.

Michael Kvium: So Simple, 1995.

TROEN OG INGEN

I 2007 mistede sangeren Søren Huss sin kæreste i en tragisk lastbilulykke i Valby. Albummet Troen og Ingen fra efteråret 2010 beskriver de komplekse følelser, der knytter sig til så fundamentalt et tab. De 11 sange bevæger sig fra lykke og kærlighed til meningsløshed, tomhed, had og hævn. Fra det mørkeste mørke over gråt i gråt til lysning, resignation og håb.

Det er projektets formål at arbejde med døden som tema ud fra sorgens problematikker og derved vise eleverne, hvordan kunst kan sætte ord på de voldsomme følelser, der opstår i forbindelse med tabet af en, man elsker.

Still fra musikvideo: Søren Huss: "Fra tanke til ..." fra albummet Troen & Ingen, 2010.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab, musik, dansk.

Periode: 2016/2017.

Lektioner: 6-8.

Tilmelding: 1. september 2016.

Projektet handler således om sorg og modløshed, men også om tro, håb og kærlighed.

Ud fra arbejdet med Søren Huss' tekster og musikvideoer samt tekster af Per Vers, Rasmus Seebach og Søren Ulrik Thomsen, udvalgte salmer og en begravelsestale skal eleverne selv skrive en begravelsestale, et digt til en gravsten samt et trøstende brev til én, der har mistet.

Alle tilmeldte klasser tilbydes et kirkebesøg, der sætter fokus på begrebet trøst og præstens sjælesørgeriske rolle.

MOD PÅ LIVET?

Projektet Mod på livet? handler om at turde leve og være "styrmand" i sit eget liv – og om at tage medansvar for andre i både med- og modvind. Formålet er at give eleverne en forståelse af, hvad mod og livsmod betyder for den måde, man lever sit liv på.

Eleverne introduceres til modet som en balancegang mellem fejhed på den ene side og overmod på den anden side. Herefter arbejder eleverne med afsæt i litterære og bibelske fortællinger med opbygningen af en række etiske dilemmaer om bl.a. mod og mismod, stolthed og skam, sorg og glæde.

Eleverne præsenterer deres etiske dilemmaer for hinanden ved hjælp af teaterformen Forum Teater. Læreren fungerer undervejs som en facilitator, der inddrager publikum (resten af klassen) til at hjælpe med at udrede de konflikter, som dilemmaerne i stykkerne fremviser.

På den måde bliver selve arbejdsformen en øvelse i at tage ansvar, handle, finde muligheder, tænke årsager og virkninger – forstå andre og blive opmærksom på egne fordomme.

Rudolph Tegner: Skylla og Karybdís, 1924. © Rudolph Tegner's museum & Statuepark.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. Workshop/Forum Teater (begrænsede pladser).

Fag: Kristendomskundskab, dansk, drama.

Periode: Januar-marts 2017.

Lektioner: 8-10.

Tilmelding: 1. september 2016.

ORDAPOTEK – POETISK LEG MED KRISTNE GRUNDBEGREBER

I et legende og poetisk projekt skal eleverne filosofere sig ind i de 16 kristne grundbegreber, som man ifølge Fælles Mål kan arbejde med igennem hele skoleforløbet for at få en viden om, hvad kristendom er. Eleverne skal formulere en indlægsseddel, der indkredser den almene og den kristne betydning af ordet og dekorere en æske, så denne svarer til det valgte begreb. Under kirkebesøget skal eleverne arbejde i grupper med små genstandstab-leauer, som de på skift fremlægger og filosoferer ud fra sammen med præsten.

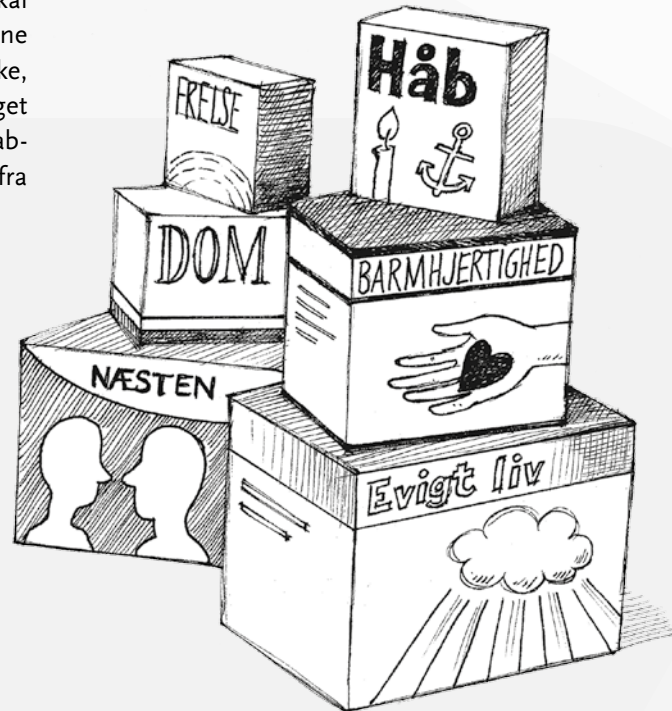

Illustration: Birgitte Ahlmann, 2015.

Projektet indeholder:

1. Læreroplæg/elevopgaver.
2. "Den smalle kat." (poetisk-teologisk ordbog).
3. Hjemmeside.
4. Kirkebesøg.

Fag: Kristendomskundskab, dansk, billedkunst.

Periode: 2016/2017.

Lektioner: 10-15.

Tilmelding: 1. september 2016.

KLASSIKERE & TILMELDING

Se skoletjenestens tidligere projekter på www.fsf.dk

På hjemmesiden kan du også se en film om projektet Guder og Helte og bestille klassikere som:

- Drømmehaver (1.-3. kl.)
- Mod med mere (1.-3. kl.)
- Ansigt til ansigt (1.-3. kl.)
- Søskendestrid (1.-3. kl.)
- Klokken (1.-3. kl.)
- Fastelavn (1.-3. kl.)
- Gaven (2.-5. kl.)
- Lyset i mørket (2.-4. kl.)
- Engle (3.-4. kl.)
- Besøg i dødsriget (4.-5. kl.)
- Halloween og Allehelgen (4.-6. kl.)
- Skabelse og undergang (4.-6. kl.)
- Puppe og Grav (4.-6. kl.)
- Bjerget – mellem himmel og jord (5.-6. kl.)
- Dødssynderne på tallerkenen (5.-7. kl.)
- Vejen som symbol (5.-7. kl.)
- Troen og Ingen (7.-10. kl.)
- Arvesynd og Dødssynd (7.-10. kl.)
- Mig og mine skyggesider (7.-10. kl.)
- Jøderne på kirkeloftet i Gilleleje Kirke (7.-10. kl.)

Skriv gerne til mig, hvis du genbruger gamle projekter eller har brug for supplerende materialer: mette@fsf.dk

Tilmelding: www.fsf.dk

FOLKEKIRKENS SKOLETJENESTE
FREDERIKSVÆRK PROVSTI